

פרוטוקול מס' 197

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
ביום ראשון, ד' בניסן תשל"ו (4.4.76) בשעה 11.00

נ כ ח ו :

חברי הועדה: היו"ר ח. גרוסמן
י. בארי
מ. גז
א. ורדיגר
ה. זיידל
ח. שמעוני

מזמנים: מ. קלמן - משרד הבריאות
ש. בעמן - " "
ל. קדנותר - " "
ט. שפניץ - משרד המשפטים

מזכירת הועדה: ש. כרם

רשמה: ד. בלוטרוזן

סדר היום: חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 6),
תשל"ה-1975 (סעיף 1).

אני מתכבדת לפתוח את הישיבה.

היו"ר ח. גרוסמן:

חוק לתיקון פטורת רופאי שיניים (מס' 6), תשל"ה-1975

סעיף 1 - סעיף (א2), (ב2), (ג2) ו-(ד2)

לפני חברי הועדה מונחות ההצעות השונות. היום לא נקיים הצבעות. ההצבעות יתקיימו לאחר הפגרא.

היו"ר ח. גרוסמן:

בסעיף (א2) (ב) אני מציע למחוק את השנה בלי להוסיף את ההקשחה לגבי בחינות כניסה.

א. זיידל:

הצעה זו דומה להצעת חבר-הכנסת שיינמן.

מ. קלמן:

נוסיף את השמות של חה"כ גז וזיידל להצעת חבר-הכנסת שיינמן.

היו"ר ח. גרוסמן:

האם הצעת חבר-הכנסת שיינמן עונה לבעיות שהוצגו על-ידי הגב' שפניץ בישיבה הקודמת?

א. זיידל:

לא בדיוק. צריך לדרון על ההשלכות של מחיקת השנה ואם יש להקשות על אנשים שיש להם היתר.

ט. שפניץ:

אניני יודעת אם זה מוצדק.

ש. נעמן:

לסעיף (ד2) - בפקודת הראיות יש הגדרה מדוייקת של תעודה ציבורית. חשבנו שזו תהיה ההוכחה הטובה ביותר. אקרא את ההגדרה: "תעודה ציבורית" - תעודה של אחד הגופים המנויים להלן, שהיא מעשה חקיקה, שיפוט או ביצוע, או רישומה של מעשה כאמור, או שהיא חלק מן הרישומות הרשמיות של אחד הגופים המנויים להלן, ובכלל זה תעודה המוחזקת כרשומה, בין שנעשתה בדרך רשמית ובין בדרך אחרת. ואלה הגופים: 1. מדינת ישראל או הרשות הריבונית של שטח ארץ שמחוץ לישראל; 2. משרד הממשלה, רשות מקומית, בית-משפט, בית-דין, גוף אחד בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית, או כל גוף רשמי אחד של ישראל או של שטח אחר שמחוץ לישראל; 3. עובד המדינה, עובד רשות ריבונית של שטח ארץ שמחוץ לישראל או עובד מוסד."

זו הגדרה רחבה מאוד. היא עשויה לגרום לרשות המבצעת הבנה צרות, כי עורך-דין של מי שיגיש בקשה יוכל לטעון לפני בית-המשפט שאפילו אין למישהו תעודה רשמית שפורסמה בילקוט הפרסומים או בעתון רשמי של מדינה מסויימת, תעודת היתר או רשיון, בכל-זאת צריך לקחת בחשבון אישורים של גופים אחרים.

מ. קלמן:

המטרה של סעיף (ג2) פשוטה: סעיף זה יחול רק על מרפאי שיניים שעובדים כבר בישראל עם היתר לפי החוק. אנחנו רוצים לעודד אותם ללמוד ולהתקדם. אני מבין שיש לתקן את הנוסח בהתאם לתיקון שהוכנס בסעיפים קודמים. אדם שעונה על הדרישות ייכנס לקורס באופן אוטומטי, אם ירצה בכך. סעיף זה אינו גורע מזכותו של מי שיאמר: אניני רוצה, אני רוצה להיות מרפא שיניים.

היו"ר ח. גרוסמן:

יש הצעה של ההסתדרות לרפואת שיניים, להוסיף: על-ידי מוסד להשכלה גבוהה.

ח. שמעוני:

כל המגבלות שהצענו לסעיפים קודמים יהיו גם פה.

היו"ר ח. גרוסמן:

ההסתייגויות שנרשמו לסעיף (2) יירשמו גם לסעיף (ג2).

סעיף (ה2)

היו"ר ח. גרוסמן:

לשם מה נחוצה הסיפה של סעיף (א), המתחילה במלים "ואם היה סבור כי יש להתנות את מתן הרשיון..."

ש. נעמן:

יכולים להיות מקרי גבול. אדם שניגש לבחינות וקיבל תוצאה-הצפוייה מן המינימום שנקבע - אפשר

לתת לו הזדמנות נוספת.

ח. שמעוני:

אני מבקש למחוק את הסיפה של סעיף (א). זה מקור לאפליה. אפשר יהיה להשתמש בסעיף זה גם לגבי אדם שנתמלאו בו כל התנאים.

ש. נעמן:

הסדר מקביל נתקבל לגבי רשיונות רופאים.

היו"ר ח. גרוסמן:

ההסתדרות לרפואת שיניים מציעה שהבקשה לרשיון תוגש לוועדה.

ח. שמעוני:

גם היא יכולה להפלות.

ה. זיידל:

העובדה שיש זכות ערעור יש בה הגיון. אדם שאי לערער לפני הוועדה. יש לחבר את שני הסעיפים

ח. שמעוני:

בפקודת המתעסקים ברפואה היה סעיף דומה. מחקנו את הסעיף.

ש. נעמן:

הסעיף לא נחקק.

ח. שמעוני:

אולי סייגנו אותו.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מציעה למחוק את הסיפה של סעיף (א) הפרתחת במלים "ואם היה סבור".

ש. נעמן:

יכול להיות מקרה שאדם קיבלה תעודה מסויימת ומתברר שלא למד מה שיש ללמוד. איננו רוצים להקשות מבחינה פרוצדורלית. יש לתת גם למנהל סמכות. אם למנהל יש ספקות - יעביר לוועדה. אם מסרבים לתת לאדם רשיון - יש זכות ערעור לבג"ץ. הוועדה המייעצת היא ועדת-עזר, לשיקול בוסף, במקרה של ספק. האפשרות הכפולה מוצעת כדי ללכת לקראת המבקש. רק כאשר יש למנהל ספקות עמוקים ביותר, יעביר לוועדה. אני מוכן להוסיף בסעיף, שהוועדה לא תחליט עד-אשר תשמע את האדם הנוגע בדבר.

ח. שמעוני:

כל הכבוד להסבר, אבל זה לא כתוב בחוק.

ל. שרנבות:

סעיף (א) בא לכסות את החלק הראשון של סעיף 1. לגבי אוניברסיטות שאינן מוכרות אפשר יהיה

לדרוש בחינות או השתלמות.

ח. שמעוני:

אם אוניברסיטה אינה מוכרת - לא יתן רשיון.

י. ג. ארי:

כולנו מסכימים לרישה של סעיף א'. עכשיו עלינו לדון אם אנחנו מסכימים להסמיך את המנהל, ללא ועדה, לקבוע איזו אוניברסיטה בחוץ-לארץ טעונה השלמה ואיזו לא, מתי בוגר אוניברסיטה זקוק לבחינות נוספות ומתי לא. כל עוד לא עבר החוק בו מוצע שהסמך ל חייב להיות רופא, לא אתן יד לכך, שהמנהל יקבע איזו אוניברסיטה טובה ואיזו לא. אם יוחלט להקנות לשנהל את הסמכות הזאת, צריך לכתוב זאת במפורש. שני הדברים האלה אינם יכולים לעמוד בכפיפה אחת. אלה שני דברים נפרדים.

א. ורדיגר:

גם אני מסכים שיש לפרק את הסעיף. חלק ראשון יהיה סעיף בפני עצמו.

המלה "שוכנע" לא צריכה להיות בסעיף. אני מציע נוסח זה: מבקש רשיון שעמד בתנאים המפורטים בסעיף זה, יתן לו המנהל רשיון.

היו"ר ח. גרוסמן:

נשאלה השאלה אם המנהל עצמו יכול לקבוע אם יש צורך בהשתלמות או בכחינות נוספות או לא?

א. ורדיגר:

לא. זה צריך לבוא לוועדה.

ח. שמעוני:

בסעיף השני נכתוב: לא נתן המנהל רשיון, יהיה רשאי מבקש הרשיון לפנות לוועדה המייעצת.

היו"ר ח. גרוסמן:

הוועדה המייעצת יכולה רק להמליץ.

ח. שמעוני:

אפשר לתת לה סמכות החלטה.

ה. זיידל:

יש לתת לאדם זכות ערעור. בסעיף המוצע נאמר, שאם המנהל אינו נותן רשיון, הוא מעביר את הבקשה לוועדה. הזכות לערער או לא שמורה לאדם. לסעיף שני אני מציע: לא קיבל המבקש רשיון, רשאי לערער לפני הוועדה.

ש. נעמן:

קיים נוסח דומה שנתקבל בכנסת בשנת 1972. אני מתנגד להצעת חבר-הכנסת שמעוני שהוועדה תהיה הרשות הנותנת את הרשיון. הוועדה היא רשות מייעצת.

אקרא את הסעיף המקביל בחוק לתיקון פקודת המתעסקים ברפואה (מס' 3), תשל"ב-1972: "היה המבקש בעל השכלה רפואית כאמור בסעיף קטן (2)(ב), ינהגו כך: (א) שוכנע המנהל כי נתקיימו במבקש התנאים המפורטים בסעיף קטן (1), יתן לו רשיון, ואם היה סבור כי יש להתנות את מתן הרשיון בכחינות או בהתמחות, יעביר את הבקשה לחוות דעתה של הוועדה המייעצת שהוקמה לפי סעיף 5א. (ב) לא שוכנע המנהל כי נתקיימו במבקש התנאים המפורטים בסעיף קטן (1), יעביר את הבקשה לחוות דעתה של הוועדה המייעצת כאמור. (ג) שוכנעה הוועדה המייעצת כי נתקיימו במבקש התנאים המפורטים בסעיף קטן (1), תמליץ על מתן רשיון; לא שוכנעה - אם בשל עובדות הנוגעות למבקש שנתבררו לה ואם בשל עובדות כאמור שלא נתבררו להנחת דעתה - רשאית היא להמליץ על סירוב לבקשה, או להמליץ על התניית מתן הרשיון בעמידה בכחינות או בהתמחות."

ח. שמעוני:

לסעיף (2)(א) ו-(ב) איני זקוק לשום גושפנקא של המנהל הכללי. אם המנהל הכיר באוניברסיטה -

אין לו יותר מה להגיד.

אם המבקש צריך לעבור קורסים או בכחינות - זה נוגע לכושרו. בכל הנוגע לאלה שיש להם תוארים אקדמאיים המפורטים בסעיף (2)(א) ו-(ב) - המנהל חייב לתת רשיון. אחרת יהיה פתח לשחיתויות. אפשר אולי להוסיף בסעיף (2)(ב) שהמנהל יכול להתנות אישור תעודה בקורסים מסויימים שיש לעבור.

היו"ר ח. גרוסמן:

יש לאפשר למנהל גמישות מסויימת במקרה של ספקות. לגבי אלה שאין ספקות יש פסקה (2ה)(א).

ח. שמעוני:

אם יש ספקות לגבי איזה מוסד, התשובה לכך צריכה להינתן בסעיף (2)(ב).

ח. קלמן:

אתן דוגמה. היה יהודי שביקש רשיון להיות רופא שיניים. הוא הראה דוקטורט מאוניברסיטה גרמנית. מצאנו שהאיש היה מרפא שיניים מורשה בארץ. נסע לגרמניה, גמר את חוק הלימודים ובא עם דיפלומה. אלא מה? בדיפלומה היה כתוב: שומע חפשי.

ד"ר מתן אמר שאינו מסתפק בתעודה של שומע חפשי ומירב, בשם המנהל, לתת רשיון. האיש כתב מכתבים ורעד על ההחלטה. מה עשה המנהל? ניקש להקים ועדה של שלושה, להזמין את האיש, לבדוק את המסמכים ולהביא המלצה למנהל. הועדה המליצה על מתן רשיון של רופא שיניים. במקרה זה לא היה ספק על המוסד ולא על האדם אלא על צורת הלימוד.

ט. קלמן:

רופא שיניים שירצה ללמוד רפואה כללית, יכול להרשם כשומע חפשי ולאחר כמה שנים לעמוד בבחינות סופיות. היו מקרים שאנשים קיבלו רשות מאוניברסיטה ללמוד במשך ארבע שנים חומר של שש שנים. איננו יכולים לקחת מאוניברסיטה זכות לתת דיפלומות כראות עיניה. יכול להיות מקרה שאדם התחיל ללמוד ביוניברסיטה וסיים רפואה. יש מקרים כאלה ויהיו מקרים כאלה. צריכה להיות דרך פורמלית לאפשר למנהל לקבל חוות-דעת, אחרת המנהל חייב לשלול בקשות כאלה באופן אוטומטי.

ש. נעמן:

איננו יכולים לדעת את כל האפשרויות התאורטיות. יכול להיות מקרה שאדם גמר בית-ספר, יש לו דיפלומה, אבל משום מה לא עבד עבודה מעשית במשך מספר שנים - ישב בבית-סוהר או היה חולה נפש. בטקרה כזה המנהל יכול להגיד לאדם: אין שוללים את זכותך העקרונית, אבל עליך לעבוד השתלמויות. אזכיר את הדוגמה של האחים רייך. לאחר עשרים שנה שהיו להם רשיונות, הגיעה תלונה שלא סיימו את הלימודים. לאחר בירור הדברים נמצא שחמד להם סימנריון של כמה חודשים. הוחלט לאפשר להם להשלים. סיטואציות כאלה יכולות לחזור. זה לפונת האנשים. חבר-הכנסת בארי חושש ממנהל שאינו רופא. זו אפשרות תאורטית.

י. בארי:

כאשר מעיינים בסעיף מתבדר שלמנהל שיקול דעת רחב מאוד. כולם מסכימים שהלכה שתחול על אוניברסיטה מסויימת תחול על כל מי שסיים אותה. זאת יכולה להיות הכוונה, אבל זה אינו עולה ממה שכתוב.

היו"ר ח. גרוסמן:

גם הדוגמאות לא התייחסו למוסדות אלא לאנשים.

י. בארי:

זה מוכיח שלמנהל ניתן כאן שיקול-דעת רחב מאוד. יהיו שני אנשים שסיימו אותו מוסד, לגבי האחד יוכל לומר: עליך לעבוד בחינות, ולשני יתן רשיון ללא בחינות. הנסיון הוכיח שאין זה כך, אבל המחוקק צריך למנוע אפשרות שיקרו מקרים כאלה. השאלה היא אם ניתן לקבוע כללים אובייקטיביים. בסעיף שלפנינו מוצע שיקול-דעת רחב ביותר למנהל.

לפנינו שלוש קטגוריות: 1. המנהל שוכנע שנתקיימו התנאים. במקרה כזה יתן רשיון. 2. אם הוא מסרב לתת רשיון, זה עובר לוועדה. 3. אם הוא חושב שיש לתת רשיון, אבל להתנות את הרשיון בבחינות - עליו להעביר את הענין לוועדה.

ה. שמעוני:

אם יש ספקות לגבי קורסים מסויימים באוניברסיטות מסויימות, מקום התיקון בסעיף 2(ב).

הסעיף שלפנינו איננו נוגע ביושר, כי בעייה כזאת אינה יכולה להפתר על-ידי השתלמות נוספת.

אני מציע את הנוסח הבא: בתקיימו במבקש רשיון התנאים המפורטים בסעיפים 2(א) ו-2(ב), יתן לו המנהל רשיון. לגבי בוגרי קורסים אחרים, אפשר לכתוב: לא שוכנע המנהל שנתקיימו במבקש התנאים, שלא על-פי סעיף 2(א) ו-2(ב)...

ה. זיידל:

אם לא נתקיימו כל התנאים - יש לתת לאיש שתי אפשרויות: או שהמנהל יעביר את הענין לוועדה

או שהאיש יפנה לוועדה.

גיו"ר ח. גרוסמן: נכל מקרה המנהל צריך להפנות את הבקשה לוועדה. יותר מזה אי-אפשר לבקש.

חבר-הכנסת שמעוני מציע לכתוב: "נתקיימו במבקש רשיון התנאים המפורטים בסעיפים 2(א)-ו(ב), יתן לו המנהל רשיון. אני נגד הוספת המלים "המפורטים בסעיפים 2(א)-ו(ב)". ההצעה השנייה היא: "נתקיימו במבקש רשיון התנאים המפורטים בסעיף זה, יתן לו המנהל רשיון." לאחר ששמעתי הסברים, אני מציע להשאיר סעיפים 2(ב)-ו(ג) כפי שמוצעים בהצעת החוק. יש ספקות. לעתים המוסד בספק ולעתים משהו בליסודים או בתעודה של האדם בספק. סעיפים 2(ב)-ו(ג) נותנים אפשרויות נרחבות.

ש. נעמן: אני מציע להוסיף שהוועדה לא תוכל לסרב לפני שתשמע את האדם.

י. בארי: אני מציע את הנוסח הבא: סבר המנהל כי יש להתנות את מתן הרשיון בבחינות או בהשתלמות, או סבר כי אין להעניק את הרשיון - יעביר את הבקשה לוועדה המייעצת. לא תמליץ הוועדה על אי-מתן רשיון למבקש בלי ששמעה את המבקש.

ש. נעמן: כל זה יש בפקודת הרופאים. קראתי את הסעיפים המקבילים בפקודת הרופאים. (קורא אותם שנית)

ח. שמעוני: אתם מציעים שגם אם נתמלאו תנאים יש להתנות תנאים.

ש. נעמן: אם אדם מילא את התנאים הפורמליים, אבל לא עבר שלושים שנה. יש ספקות אם לתת את הרשיון או לא.

ס. גז: מי יוכיח שאדם לא עבר שלושים שנה? מישהו הוציא מאמר נבזי בעתון הדוסי על בחור שעבר יחד אתנו, שכאילו נדרסיה עשה כך וכך. איך אפשר להסתמך על רכילויות? דבר כזה יכול להיות עדות של דכילות. איך אפשר להוכיח זאת?

ש. נעמן: זה ענין שעל האדם להוכיח.

ח. שמעוני: צריך להיות מבדק אובייקטיבי. אם סבורים שאדם שלא עבר עשרים שנה לא יוכל לקבל רשיון אלא לאחר השתלמות - יש לכתוב זאת במפורש. אפשר לפרט את התנאים כדי שיהיה מבחן אובייקטיבי. אין להשאיר את הדבר לשרירות-לב של המנהל. במקרה אחד יינתן רשיון ובמקרה אחר - לא. המבחן צריך להיות שווה לכולם, לא אינדיבידואלי.

ש. נעמן: איננו חכמים עד-כדי-כך שנוכל להמציא עכשיו קטלוג של מקרים.

י. בארי: אני מציע את הנוסח הבא: א. נתקיימו במבקש רשיון התנאים המפורטים בסעיף זה - יתן לו המנהל רשיון.

ב. סבר המנהל כי חרף קיום התנאים המפורטים לעיל, יש להתנות את מתן הרשיון בבחינות או בהשתלמות - יעביר את הבקשה לחוות-דעתה של הוועדה המייעצת שהוקמה לפי סעיף 5א.

ג. לא שוכנע המנהל כי נתקיימו במבקש התנאים האסורים - יעביר את הבקשה לחוות-דעתה של הוועדה המייעצת כאמור.

ד. שוכנעה הועדה המייעצת כי נתקיימו במבקש התנאים כאמור - תמליץ על מתן הרשיון.

ה. סברה הועדה כי יש להתנות את מתן הרשיון בבחינות או בהשתלמות - תמליץ על-כך בפני המנהל.

ו. לא שוכנעה הועדה המייעצת כי נתקיימו במבקש הרשיון התנאים המפורטים כאמור, תזמין את המבקש להופיע לפניו ורק לאחר מכן תחליט.

ח. שמעוני: בסעיף (2)(ב) אני מציע להוסיף: ושאי המנהל להתנות את ההכרה בדיפלומה בהשתלמות שקבע.

היו"ר ח. גרוסמן: בזה אני נועלת את הישיבה.

הישיבה נועלה בשעה 12.30